

НЕТРАДИЦІЙНІ РЕЛІГІЇ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Соколова А.С., *зр. ЕК* – 62

У сучасній Україні, за даними Державного комітету України у справах національностей та релігій, діє понад 25 тисяч релігійних організацій, які представляють понад 90 конфесій, більшість із яких відноситься до числа нетрадиційних. Це означає, що нетрадиційні релігії набувають широкої популярності серед громадян України. Така тенденція пояснюється слабкістю релігійної свідомості багатьох людей. Звичайно, певну роль відіграють розчарування людей у політичних засобах вирішення гострих соціальних та економічних проблем, труднощі соціального становлення молоді, що породжує пошук нових духовних орієнтирів. Багатьох приваблюють заклики до самотворчості, спасіння душі за життя людини, а не в потойбічному світі.

Українське законодавство гарантує право на свободу совісті, свободу світогляду і віросповідання. Кожен громадян України має право засновувати нове релігійне вчення, збирати послідовників і створювати релігійні організації. І, необхідно відзначити, цим правом активно користуються. Поява нових релігійних культів породжує низку проблем, тягне за собою підвищення рівня конфліктності в суспільстві. Окрім міжконфесійних, виникають конфлікти соціально-психологічного характеру, пов'язані з випадками відходу послідовників тієї чи іншої секти від світу, їх розривом із сім'єю, друзями. Члени окремих релігійних громад схильні до антисоціальних, екстремістських дій та провокацій.

Соціологічне дослідження, проведене спеціалістами відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України у 2002 р., засвідчило, що більшість сектантів – це толерантні молоді люди, які мають хорошу освіту: 51% з них відносяться до вікової категорії від 20 до 29 років, 38% – від 30 до 49 років; 62% серед них – жінки; вищу або незакінчену вищу освіту мають понад 54%; представники інтелігенції складають 30%, студенти – 21%, робітники – 9%, службовці – 7%; 86% опитуваних заявили про свою лояльність до влади та терпиме ставлення до інших релігій.

Спеціалісти, які займаються проблемою неорелігій, поділяють останні на декілька груп: псевдо-християнські організації, організації східного спрямування, синкретичні групи, неоязичницькі та інші.

До першої групи відносяться Церква Ісуса Христа святих останніх днів (мормони), Церква повного Євангелія, Церква Нового Єрусалима, Пресвітеріанська Церква та інші. Ці церкви частково визнають Біблію,

однак окремі біблійні сюжети трактують по-своєму; намагаються модернізувати культ і обряди.

Групу релігійних організацій східного спрямування, в основному, складають неоіндуїсти та необуддисти, хоч є в Україні також представники сикхізму, даосизму та інших релігій Сходу. Найчисельніші громади в Україні мають Міжнародне Товариство Свідомості Кришни, Місія "Чайтани", рух Драхма Кальки. Найвідоміші з них – кришнаїти. Кришнаїзм проник в Україну наприкінці 80-х років ХХ ст., але темпи його поширення вражають. Зараз в Україні зареєстровано 39 кришнаїстських спільнот, які діють у 23 областях. У них налічується понад 300 священнослужителів і майже 5000 активних віруючих. У тій чи іншій мірі „свідомість Кришни” має вплив на 40 000 українців.

До синкретичних неорелігій можна віднести віру Бахаї і Церкву об'єднання (уніфікації). Зазначимо, що неоязичницький рух України також розвивається достатньо динамічно. В Україні існують такі спільноти неоязичників: РУН-віра, Національна віра, лицарі сонячного ордену, послідовники Володимира Шияна.

Незважаючи на значну кількість неорелігійних організацій і громад, вони охоплюють не більше 1% від загальної чисельності населення. А це означає, що Україна була і залишається християнською країною. Успіх неорелігій залежатиме від того, наскільки успішно традиційні конфесії зможуть у подальшому задовольняти потреби громадян України.

Отже, у сучасній Україні, все більшого розвитку набувають нетрадиційні релігії, оскільки обрії духовного життя людства не обмежуються різними формами традиційної віросповідальної практики чи вільнодумства. Неорелігії породжені процесами суспільного життя ХХ ст., які спонукали не лише до відновлення ортодоксальних релігійних традицій, а й до пошуку нових цінностей, духовних орієнтирів.

Нетрадиційні релігії не обмежені одним віровченням, вони спрямовані на міжрелігійний синтез, поєднують у собі елементи багатьох релігій, використовують ідеї та концепції окультизму, спиритизму, теософії, антропософії, сучасної філософії, астрології тощо.

Наук. кер. – ст. викл. Опанасюк В.В.